

nosságban is elveti a javaslatot, mint a nép új megterhelését s az ország egy sarkalatos jogának konfiskálását. A kormánypártnak a javaslatot pártoló álláspontját a vita befejezése előtt szólásra nagy nehezen rábírt minisztereken kívül csak is a bizottsági előadó képviselte. A kormánypárt maga hallgatott. Münnich Aurél előadónak a törvényjavaslatot ismertető s ajánló beszéde után, a mérsékelt ellenzéki Nagy István szól, különösen kiemelve a javaslatnak az egyéves önkénteseket érintő oldalát. Czirer Ákos, a függetlenségi és negyvennyolcas párt szónoke, hatalmas, tárgyilagos beszédében megróttá a titkolódzást, az őszinteség hiányát, a melylyel a javaslatot indokolják. Czirer szerint vagy az javaslat oka, a mit egyenesen kizárnak, a háborús készülődés, vagy pedig az, hogy a kormány kerülő uton hozza be a 4 éves teltelges szolgálatot. Ezt szóló, akár nyíltan, akár kerülő uton kéri, ellenzi, mert a honvédség példája mutatja, hogy a három évi szolgálatra sincs szükség. Találón mutatta ki Czirer, hogy a külföldi példákra való hivatkozás nem alapos, mert nem egyenlő mértéket alkalmaz. A más-más okokból fegyverkező, más viszonyok közt élő Németország, Franciaország, Oroszország példájának követése annyit jelent ránk nézve, hogy fel kell fújnunk magunkat minden áron, még ha szét is pukkanunk. Sorra cizálta aztán Czirer a törvényjavaslat mellett felhozott argumentumokat és nem mulasztotta el a javaslatnál sem követelni a védelmi rendszernek nemzeti alapra való fektetését. Czirer beszéde után, — a melyet egy ízben megzavart Nyiregyháza agg képviselőjének Vidliczkay Józsefnek elajúlása, — nagyon zajos jelenet következett. A jegyző Bolgár Ferenczet hívta felszólalásra. A kormánypárttól senki sem kívánt szólni. Bolgár már belefogott beszédébe, a midőn egy hang balról: Halljuk a minisztert! kiáltott. E közbekialtás erős visszhangra talált Ugron Gábor, Eötvös Károly, Helfy Ignác, Madarász József, Thaly Kálmán egymásután felállva az ellenzék zajos helyeslése, s a jobboldal ellemondása közt követeltek, hogy szóljon a miniszter, hogy ne hagyja nyilatkozatát a vita bezárása utánra, a mikor már nem válaszolhatnak neki, míg Tisza és Fejérvári miniszterek a ház elnökének tiszser való felszólalása által támogatva, védelmezték a miniszteri hallgatás szabadságát. De mind e szavakra az a válasz hangzott balról: „Halljuk a minisztert! Legyen vita! Ne tartsunk csak mi magunk monológokat!” A rendkívül mozgalmas jelenetnek, miközben Tisza miniszterelnök helyét elhagyva Fejérvári miniszter székéhez ment, hogy őt közelről támogassa a „csak azért is” hallgatásban, a parton kívüli Pongrácz K. grófakart veget vetni, a javaslat mellett állva felszólalásra, de hiába a jegyző nem hallá jelentkezését s nem hívták fel. Végre miután Fejérvári miniszter kijelenté, hogy a vita bezárása előtt fog szólni, Bolgár Ferencz belefogott egy jó hosszú felőrá előtt már megkezdett beszédébe s a tőle már megszokott szakavatottsággal é alapossgal fejté ki, — hogy a javaslat indokolásában jelzett cselekedetek a póttartalekosok behívása tökéletesen elegendő. — Utána a jegyző Eötvös Károlyt hívta felszólalásra. Eötvös felállt, de egyelőre csak azért, hogy ismétlje a Bolgár beszéde előtt

az egész baloldal által hangoztatott kérést: szóljon a miniszter, vagy más valaki a kormánypárttól. Fejérvári Géza báró honvédelmi miniszter most csakugyan fellépett beszélni és közbeszólások közt kardoskodott a mellett, hogy a javaslat nem aktuális, de azért a vita hevében az ellenzéki közbeszólások által folyton sarkalva, a törvényjavaslat indoklására előállt azzal az argumentummal, hogy már a mozgósítást megelőzőleg szükségesek oly intézkedések, kivált a leendő hadiszín helyéhez közel eső területeken, a melyekhez a legénység alacsony beke létszáma nem elegendő — Eötvös Károly nemcsak hadszervezeti, hanem közjogi pénzügyi, közgazdasági s szociális szempontból bírálta meg a javaslatot. Kimutatta, hogy itt arról van szó, hogy a nemzet egy sarkalatos jogáról: a szolgálati idő meghatározásának jogáról mondjon le. Az 1867. XII. t. c. 12 ik szakasza szabatosan körülírta a hadseregre nézve a nemzetnek fenntartott jogokat, de ezt a törvényt a Tisza kormány megszegte egy a törvényhozás, mint a végrehajtás terén s most is egyik lényeges pontját akarja kiforgatni. E törvényjavaslat a szolgálati idő meghatározásának fontos jogát nemcsak a magyar törvényhozás, hanem a magyar kormány jogköréből is kivészi. A hadügyi kormányzat jogköre már is tulságos nagy s ezt a törvényjavaslat még jobban kiterjeszti. A militarizmusnak, közgazdasági életünk rombadöntésével járó újabb terhódítása ez. Rendkívül nagy hatást keltett Eötvös beszédének ama része, a melyben hangos kifejezést adott a militarizmus tulkapásaiól való s széles körökben táplált aggodalmaknak. A kormánypárt meglepetve részben megütődve a szélső baloldal pedig a helyeslés tetszenyilatozatai közt hallgatta Eötvös szavát, hogy mindaddig, a míg a nemzet a maga jogait, méltóságát, önértékét a hadseregben megvalósítja nem látja, az a hadsereg nem fog aratni diadalt. S hogy a hadsereg győzelmetől való aggodalmát, nemcsak nálunk, de Ausztriának az alkotmányosságát szerető körökben is táplálják, idézte Eötvös Károly egy osztrák publicistának azt az óhajtását, hogy „győzzön a szőrvetségesünk, miniket ne verjenek meg, de ez a hadsereg ne győzzön!” Eötvös beszédét azzal az ünnepélyes kijelentéssel végezte, hogy ha a kormány eber lesz az ország s a nemzet biztonságának megvédésében, ha nem engedi egész szomszédságunkat, Belgrádot, Bukarestet, Szófiát az ellenség által felbujtatni, akkor ő és pártja minden áldozatra kész lesz, de a nemzetnek törvényileg biztosított ügy is csekély s már is megcsorított jogaiból nem engednek. Hosszas eljenzés és taps követte Eötvös beszédét. Bár az idő már kettőre járt, Tisza Kálmán miniszterelnök meg is felszólalt, hogy megpróbálja győngíteni Eötvös beszédének mely hatását. Védelmezve a katonáknak az árnyvédelem körüli szolgálatait, tapintatosnak nem nevezhető módon próbálta kizsákmányolni a törvényjavaslat védelmére. A törvényjavaslat elzáról annyit különben ő is bevallott, hogy a javaslatnál azt akarják, hogy a kormánynak törvényen alapuló joga legyen az ország biztonságára minden nagyobb zaj és mozgósítás nélkül az előintézkedéseket megtenni. A képviselőház tegnap tovább folytatta a tartalékosok és póttartalékosok behívásáról

szóló törvényjavaslat tárgyalását. Pongrácz Károly gróf után, ki a javaslatot elfogadta, Tóth Ernő szól a törvényjavaslat ellen, a szélsőbal álláspontjáról. Majd Apponyi gróf emelt szót és nagy szónoki erővel érvelt a törvényjavaslat ellen, melyet felrendszerbálynak mondott és mód nélkül károsnak jellemezett alkotmányjogi szempontból; mert a tartalékosok és póttartalékosok szolgálati idejére nézve discretionális jog és hatalom adatik a hadügyminiszternek, holott a jogról a parlamentnek lemondani nem szabad s szóló megvédi e jogot a többség lemondásával és közönyével szemben is. Kijelenté, hogy a törvényjavaslatot, mint állandó institutiót elveti ugyan, de mint ideiglenes institutiót, feltétele sen elfogadja. Ha pedig a mérsékelt ellenzék által javaslandó módosítások el nem fogadlanak, a harmadszori felolvasásnál maga és pártja a javaslat ellen fognak szavazni. Ezután Pulszky Agost beszélt. Thaly és Györfly Gyula beszédei után, kik a javaslat ellen nyilatkoztak, Fejérvári miniszter szól. Végül Münnich előadó zárbeszéde után név szerinti szavazás következett, melynek eredménye az, hogy a törvényjavaslat 167 szavazattal 48 ellenében, tehát 119 szótöbbséggel általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadott. Ma a részletes tárgyalás következik.

KARCZOLATOK.

(A „Götterhalte”-javaslat.) És még generálisnak nevezik Tisza Kálmánt, ha csufásból is? Az ám! „Krámfutter”, a ki bécsi parancsokra vezetgeti a beteg törvényjavaslatokat kifelé, majd megmondtam, hogy minek! Az ellenzék hagy beszéljen. A mameluk — hallgasson. A miniszter felszólal a vita végén, a mikor már nem beszélhet senki és így üldi a dalt az ellenzék felett. Mert a legfőbb érvt, azt nem mondhatja el; hogy t. i. „Uram! hibáiból minden beszéd! ha mi egyetlen egy katonai követelményt nem szavazunk meg, hát engemet rögtön kilök Fejérvári a piros barsony székéből, az urak pedig mehetnek mind haza — zabot hegyezni! Azért tehát hallgat minden mameluk. Teheti, mindnek a szája be van tömve — valamivel. Eötvös Károly kimondta bátran, hogy a mi hadseregünk úgy, a mint most van — nem győzhet soha, de soha. Igaza van. Nem is a hadsereg, de a vezetése az, a mi nem győzhet! A juhok élébe lehet állítani szamarat kolomppal, de egy hadsereg élére a hadvezérek kellenek. Idegen hadsereg, valóban idegen hadsereg a miénk. Hogy az árvizes vidékeken nem viselte magát idegenen, mondá Tisza?

Oh, hiszen az árvizes vidékeken saját véréit, saját nemzete ügyét segítette a magyar katona, a midőn véres verejékekkel dolgozott a gátakon. Tennek csak nemzeti hadsereggé! Volna csak nemzeti ügy, a miért fegyvert kell emelnie! Akkor mutatná csak meg, hogy mennyire nem idegen a magyar katona!

Az árvizes vidékekkel szemben a kormány mindenesetre idegenebb volt, mint a közös hadsereg.

Nem akart, sehogy sem akart beszélni Tisza Kálmán.

Felállt, a mikor már nagyon, de nagyon noszogattak.

„Beszél már az öreg ágyu!” kiált rá valaki.

Es Tisza, a ki azt hiszi, hogy illendő elcselez elütni a legkomolyabb tárgyakat, nem talált hamarjában saját külön korcsmai vicczot, hanem azt vágta oda, hogy ő nem ágyu — és nem is lövöldöz verebekre.

Gróf Andrássy Gyula, a ki valamikor ezt az elvezet mondotta, mit gondolhatott magában? Ilyesvalamit:

— Én, mikor te voltál ellenzék és támadtál a hadsereg elközösítéséért és én miniszter voltam, megtettem azt is. Ágyu voltam s read — verébre lövtem!

A nemzeti jogok tolvajszarkája nevezi az őt beszegető ellenzékét — verebek! Ó alatta már nem is közös, de kiközösített hadsereg a miénk!

Tisza Kálmán egy már miniszterre lett Boulanger.

Boulanger egy még miniszterre nem lett Tisza Kálmán.

A törvényjavaslat elfogadása után az egy éves önkéntesek más nevet kapnak.

Egy éves önkénytelenek — önkénykövetkeztében. Ez lesz a helyes czim.

A „Götterhalte”-t pedig énekelje el a többség a javaslat megszavazása után, de azonnal. Gili Balázs.

Három tárgy az egyházkerületi közgyűlés tanácsasztalán.*

A folyó hó 30-án kezdődő egyházkerületi közgyűlés tárgysorozatában, főiskolánkra vonatkozó egyéb fontos tárgyak között három oly kérdés van napirendre tűzve, melyeknek sikeres megoldása, igénytelen nevezetű szerint, a legjótékonyabb hatást fogja gyakorolni főiskolai ifjúságunk testi és szellemi életére.

* E czikket szerző szívessége folytán a „Debr. Prot. Lap”-pal egy időben közöljük. Szerk.

— S' kérem, azok a mesék! Az írónak büszkeség, Nem meztelen adoma, Melyben állatok beszélnek, Vagy tárgyak, melyek nem élnek, És tanulság semmi, semmi, Vagy ha van... tessék kivenni!

„Pancsa-tantra.” vagy az „öt-mű.” Megértésre méltó, könnyű, Cselekmény emberi végig! Tanít szállni földtől... egig! Ket ember mindig előtte, — A bűn, mely kezét előtte, S' erény, tudjuk már előre Hogy szerzőnk ennek lesz öre. S' egy harmadik közbe jó, Kész egy Sasku Károly ó!*) S' ad morált és nem adomat, Három nagy fejezetben át, És ehhez a szanszkrit nyelvnek, Legyen praktit, vagy pali**), Műve mind sehonnai.

Hosszu, széles, nagy tekerések, Három fejedelmi herczeg Olvassa, mind nagyon ráér, Nem nagy kár egy-két óráér! Olvassa no, mit se vesz, Isten neki fakeszert!

Lám nálunk a fejedelmek Tudósokkal ebédelnek, Művészet, irodalom Kegyben áll nálok nagyon Herczegek, a hányan vannak, Szeretik az irodalmat, Tízán földre-bullt esetjét Ok is rögtön fölelmek!**) Petőfit (persze nem másban, Hanem egy dísz-kiadásban, Bizonyos csuf versek nélkül) Tudják mindannyian könyv-nélkül Szelleműs, szép arcaikban

*) Az „Élet-bölcsészet” általánosan ismert elhunyt szerzője. **) Hídozstan irodalmi s papi nyelve: a s z a n s z k r i t nyelvnek két ága. ***) Mint V. Károly tette.

Eszme szemléletmást lobban, Fényes eszme tudomány Serken lépteik nyomán!

Hanem a szanszkrit királyfi, Az első nem tudja állni, Egy-két sornál elaludt, S' a braminok serege Ezt megjelenteni fut!

És a másik jó királyfi Nem aludt el, igazán; „Mi, a papa is poéta? „Pau-cha-tant-ra!” de az ám! Mondjátok meg a papának Nekem az írást papjának, Hányan pedig hagyja meg Könyvtől muló kedvemét!”

Hosszu orral távoznak a Tisztelendők, és az apa Itélne is meg nem is, Jó szívet azonban' szörnyen Tépdeli a nemezis.

Jön rohanva fő braminja: „Fejdelmem, lehetsz kegyelmes, Két fiad nem veszedelmes. Hagy gúnyolják a munkát Mit ketten olvastunk át! A mai erényes század, — Bankó, váltó hamisító, Tolvaj, csaló, nép ámitó, Por-felverő, nő-csábító, Nem törvény-tudó alispán, Hütelen sáfár, vagy ispán, Nincs többé — s' így gúny nem árthat! — De a harmadiknak bitót, — Átolvasta, láttuk, itt vót, Néztük az abiakat át Hogy irt mrdre... kritikát!”

„Hol az a kritika, lássam? Thü!... eszmém mind meg van másban... .. Régi, iskolás-bölcsészet... .. A szerző száraz természet... .. Semmi el, és semmi érték, A tartalmát szűken mérték... .. Már ez mégis! Az a kettő

Bolond, fusson mindakettő, De halál az ujjitóra, Huzzátok tüstent bitóra!”

— Terem a könyv egyre, jó sok, Irják elégisták, jó sok, Ifjú hajtás, régi író, Főispán, pap, szolgabíró, Leendő s' bukott miniszter... — De nem terem oly könyv mármá, A minőt irt... Visnu Sárma. Gáspár Imre.

Színház.

(F. hó 26-án, nálunk először: „Jó Fülöp”, vigjáték 3 felv. ban. Irtá: Csiky Gergely.) (r. ó.) Tegnapelőtt, csőtörtőkön a l s ö-e-l ó-a d á s (premiére, bemutató sat.) volt a színházunkban, a mely azonban — tekintve azt, mily gyorsan rántották elő a darabot s mily készülletlenek voltak a szereplők — legfeljebb egy boldogabb nyiregyházi előadás főpróbájául vált volna be. Csiky Gergely „Jó Fülöp” című vigjátéka került színre. A tárgya nem egyéb, mint hogy Hernádi Fülöp — a kit közönségesen jó Fülöpnek nevezgetnek — mindenkinek a sorsába bele akar nyulni és a helyett hogy boldogítaná pártfogoltjait, azokat ügyetlenségével különféle kellemetlenségekbe dönti. Valóságos P r y Pál tehát s az ösmertes angol vigjáték képmása, a mi nem csoda, ha tudjuk, hogy Csiky Gergely minden darabja rokonságban van valamely külföldi színművel. A Csiky Gergely P r y Pálja, a jó Fülöp (R ó n a s z e k y) azonban nem rusztikus vén gyerek, hanem elegans gentry, ex földesur és fiatal ember, a ki igényt tart a dús-gazdag ex-viatel ember, a ki nemes, Góth (P ú s p ó k i) Klára nevű leányának (E l l i n g e r I l o n a) kezére és csak is a saját ügyetlenségének köszönheti, hogy azt később egy jó barátja, Deri Andor (M o l n á r) hódítja el, a kit menyasszonyának mulattatásával biz meg. A jó Fülöp azon kezdi a dolgát, hogy Góthéknak elárulja Várdai államtitkár (V e d r e s s) s neje, Adélnak (R ó n a s z e k y n e) érkezését. Mivel pedig Góthék úgy akarják fogadni Várdaiakat, mintha nem vár-

ták volna, érdekes helyzetet rögtönöznek fogadtatásukra. Góth leánya, Matild (K a c z é r N i n a) s a férj Vattai Bela (P é c h y) egy könyvből olvasnak, Vattai nővere, a még csinos özvegy Ottli (P á p a i n e) regényt olvas, Góth maga tudományos művet. A mikor Vá. daiek meger keznek, Fülöp elárulja, hogy ő már régen hirt adott érkezésükről és bár evezni nem tud, vállalkozik egy csónak hajtására. Természetesen, hogy a toba dönti Várdainét, Vattainét és Ottlit. A darab további folyamában felté-kennyé teszi a férjére Vattainét, a ki különben is neheztel a férjére, hogy ez őt tulságosan nyársolgátnak találja és Adelt állítja fel mintaképül. Vattainéknak kifecsegi, hogy őt Várdai, az ő egykori udvarlóját meg mindig szereti, ez pedig — szintén a Fülöp biztatására — udvarolni kezd. Vattainé el is határozza, hogy kaczérokodni fog Várdaival és Fülöp ugyan megijjed, a mint egy fárl (a hová a csónak-parthie miatti szegényében mászótt fel) az udvarlást végig hallgatja. — A második felvonás Vattainai játszik. Vattainé nagyon belejön a nagyvilági életbe; nőegyleti gyűléseket látogat s az ebédről elfelejt intézkedni. Adósságokat csinál s egy váltóra, mikor az apa és a férj végre nem adnak pénzt, Fülöp szerez 1000 forintot Rosenwasser Márkus uzorástól. Fülöp úgy igyekszik Vattainét megóvni, hogy férjének minden hétfőn névtelen leveleket ír, a melyekben azt hajtja, hogy a neje ártatlan. A férj kissé, az apa nagyon gyanakodik, csak hogy Fülöp s a tőle megvonja Klára kezét. Ezenközben Várdainét is feltékkennyé teszi az által, hogy férjének ártatlanságát emlegeti s mentegéti Matildot is a gyanutól. Várdainé is gyanut fog, a minek következtében, egy nőegyleti bizottsági ülés alkalmával, mivel Fülöp igen ügyetlenül hazudozik, Matild és Adél szípen összevesznek. A nő távoztával jó be Várdai s a felbőszült Matild csaknem komoly szerelmi jelenetet játszik le vele. Jó Fülöp érkezése zavarja meg őket. A III. felvonás furdón játszik. Rosenwasser követeli a pénzt. Jó Fülöp Várdaitól kért 1500 forintot „egy f é r f i barátja számára.” Oly ügyetlenül teszi, hogy Várdai megtudja, kinek a számára szükséges. Nem szól semmit,

lemi fejlődésén L. több ízben főtisztelendő közvetlenül, edésekre vona tartottuk közr azokat az illet mébe.

P á r h u g y m n a s i u Közudomás kezése ezen t vitele esetén t ály mellé pá zendő. — Am jelenlegi vagy osztályon felü nak fenntartás kikerülhetle ben szobához is kísértett in hogy azon os párhuzamos s nulók beírása tul nem mehe a gymn tanár terjesztett s a és 11-ik számú is, mely a pá osztályok mel Minthyogy az kasz állandó k o l a rendelke kérdés megok delmi forrás kenteni, példá kaszok számá látozása 4-ről A tanárkar fí azon nagy for párhuzamos s ujjabb jövedel Szabad legye azon ujjabb fo Lap” mult év dig, az 1886. végzesbél látt nacs és az e hozott szóba gnyamiasiumi t Tul van mind osztályoknak zese által v az iskolai tan s így az illet hasznára és e szellemi és e értelmes szül 20 firt tandiá dekeit evenki gelyben része dekre a mult krnyi jötelem stb.) esett.

Nyilv f ő i s k o l a a gymnasiumi huzamos oszt és nevelést e addig a felső közás és szélé

hanem kifzet venni Matild most már kö panása vet v Fülöp — m jött a furdó barátai felett a midőn má szomszéd ka volna! A na Góth — ne — ennek ké megfogadja, a ki rég me elmennek ta és szinte kit Csak a jó f denki öt sz tározva, hog rátaí felett j jellel, de m vigjátéki, d hoppon mar viszontagság hatása a nő kacajra né fordulás, a dásznak. A gely egyéb uttal terül fentebbiekb Fülöp” nem talán emelt kert. De maga meg Fülöpje mi nem; elsőm tatott be ő ugyan, de f tól a csóna mint Gót, s szotta, kitü Ilona (Klár Gynla, ki n tanusított r relmi vallot Molnár L. dott lenni.

lemi fejlődésére Ezen kérdésekkel a „D. P. L.” több ízben behatóan foglalkozott. Most, a főtisztelendő egyházkerület tanácskozásai előtt közvetlenül, egyik munkatársunknak ama kérdésekre vonatkozó fejtegetéseit időszórunk tartottuk közbeosztani, tisztelettel ajánlván azokat az illetékes körök nagybecsű figyelmébe.

I. Párhuzamos — szakaszok a gymnasiumi osztályok mellett. Köztudomású az országos törvény rendelkezése ezen ügyben, melynek szövege keresztlapjainak VI-ik kivételével minden osztály mellé párhuzamos szakasz volna szervezendő. — Amde az sem titok, hogy a főiskola jelenlegi vagyoni ereje elégtelen a rendes 8 osztályon felül még hét párhuzamos szakasz fenntartására. — Ily körülmények között kikérhetetlennek látszik azon már több ízben szóba hozott, sőt némi enyhe alakban meg is kísérelt intézkedés szigorú keresztülvételére, hogy azon osztályokra nézve, melyek mellé párhuzamos szakasz nem szerveztetik, a tanulók beírása a törvényes létszámon, a 60-on túl nem mehet. Ezen nézetnek ad kifejezést a gym tanárkar által az egyházkerület elé terjesztett s a „Debr. Prot. Lap” f. évi 10. és 11-ik számában közrebocsátott memorandum is, mely a párhuzamos szakaszokat az I—IV. osztályok mellé véleményes felállításának. Minthogy azonban eme négy párhuzamos szakasz állandó fenntartására sincs alap a főiskola rendelkezése alatt, nincs más mód a kérdés megoldására, mint vagy újabb jövedelmi forrást nyitni, vagy legalább csökkenteni, például kétfőre, a párhuzamos szakaszok számát, mely esetben a beírás korlátozása 4-ről 6 osztályra terjesztendő ki. A tanárkar fölterjesztésében elő vannak adva azon nagy fontosságú okok, melyek a négy párhuzamos szakasz fenntartását és így az újabb jövedelmi forrás nyitását javallják. — Szabad legyen ezért rámutatni ismételtelen azon újabb forrásra, melyet a „Debr. Prot. Lap” mult évi 31 ik száma, ezt előzőleg pedig, az 1886. évi 300-ik sz. egyházkerületi végzésből láthatólag a főiskolai gazdasági tanács és az egyházkerületi tanügyi bizottság hozott szóba s a mely nem egyéb, mint a gymnasiumi tandíjak korszerű rendezése. — Tul van minden kétségen, hogy a tulnépes osztályoknak a párhuzamos szakaszok szervezése által való megszüntetése első sorban az iskolai tanítás sikeresebbé tevéte végett, s így az illető növendékeknek és szüleiknek hasznára és előnyére történik. A biztosítandó szellemi és erkölcsi előnyökkel szemben egy értelmes szüle sem fog sajnálni, például évi 20 frt tandíjat azon intézettől, mely növendékeit éventik mintegy 22 ezer frtnyi segítségével részesíti, a hol egy gym. növendékre a mult iskolai évben, átlag 34 ft 14 krajny jövedelmény (elelmezés, lakás, ösztöndíj stb.) esett.

II. Nyilvános olvasó-terem a főiskolai könyvtár mellett. Mig a gymnasiumi tanulóka nézve főként a párhuzamos osztályok fenntartása teszi a tanítást és nevelést eredményesebbé és hathatósabbá: addig a felsőbb tanulóknak a szellemi foglalkozás és szélesebb körű tanulmányozás iránti

hanem kifizeti a váltót, és siet jutalmát elvenni Matildot. A nő visszautasítja, Várdai most már követel és újra a Jó Fülöp betoppanása vet véget egy kemény szcenának. Jó Fülöp — megjegyzendő — a lruhában jött a fürdőbe és így kivánt „örködni” barátait felett. Csak akkor fordult Várdaihoz, a midőn már a nők pénzét is eljászotta a szomszéd kartyateremben, a nélkül, hogy nyert volna! A nagy baj úgy bonyolódik ki, hogy Góth — nem is sejtve a Várdai vetkes elszálat — ennek köszönettel kifizeti a váltót Matild megfogadja, hogy ismét házias nő lesz, Vattai, a ki rég megbánta nagyzását, kibékül vele, s elmennek falura gazdálkodni. Megjő Várdainé, s elmennek falura nagyzását, kibékül vele, s elmennek falura gazdálkodni. Megjő Várdainé, s elmennek falura nagyzását, kibékül vele, s elmennek falura gazdálkodni.

érzek kifejtésére s az önképzés fokozására amaz olvasó-terem — előreláthatólag a legelőadósabb hatással leendő. Bizonyára ily meggyőződés vezette a főtisztelendő egyházkerületet, midőn az 1886. évi 301-ik sz. végzésében fölhiotta a könyvtári bizottságot, miszerint „ugy törekedjék, hogy a megnyitási lehetőség a ránk jövő tanév (1887.) folyamában megtörténhessenek.” A megnyitás a helyiség kérdése miatt mindaddig elmaradt. Most a könyvtári bizottság újabb javaslattal járul az egyházkerületi közgyűlés elé, melynek értelmében olvasó helyiségül a könyvtár alatt levő első emeleti terem közl kettő volna berendezendő. Ezen úgy kedvező elintézés nagyobb akadályokba nem ütközik, a szükséges anyagi erő a fentebb idézett egyházkerületi végzésben ki van mutatva, a helyiségre nézve fenforog nehézségen pedig gyökeresen segít a városi realiskolának a kollégiumi épületből való teljes kiköltözése, a mi ugy ezen érdekből, mint magának a realiskolának jól fel fogott érdekében is, különben sem — halogatható már tovább, a reánk következő tanévvel.

HELYI HIREK.

* Egyházkerületi közgyűlés. A tisztántul ev. ref. egyházkerület közgyűlése f. hó 30-án, hétfőn veszi kezdetét. A tárgysorozatból itelve, hosszú és nagyérdékű gyűlés lesz az, melynek főbb tárgyait „Három tárgy az egyházkerületi közgyűlés asztalán” cz. közleményünk szakszavattal ismerteti. Előreláthatólag vihar is készül, sőt az a hír colportáltatik, hogy a magyar prot. irodalmi társaság kérdésénél, részt veendő a tanácskozásokban Tiszta Kálmán egyházmegegyei segédgondnok és min. elnök ur is Valószínűleg ez utóbbi minőségben.

* Nagy vihar keletkezett csütörtökön d. u. 5 óra tájban és hirtelenlén támadt porfelleggel vonta be az utcákat, a láthatárt is teljesen elsötétítte. A megeredt zapor-és, meyer sűrű villámás kísért, jéggel vegyest jött s a több mint felóraig tartó vihar kicsavarta a fiatal fákat s a kertekben egyéb más károkat okozott. A zivartat hűs levegő váltotta fel, mely különösen tegnap annyira fokozódott, hogy felvert a teli kábat. Ugyanezen napon hazánk más vidékein is nagy viharok dühöngtek. Megemlítjük, hogy Falv, az időzős csillagász, a kritikus napok sorozatában említi april 26 át is, jövedőlése most tehát legalább minalunk bevált.

* A körhízi bizottság tegnap ülést tartott, mely alkalmommal megállapították a jövő évi költségvetést. A költség előirányzat a városi tanács által a belügyminiszteriumhoz küldetik fel.

* Színház. A „Jó Fülöp” ról s csőtörtőki előadásáról szóló tudósításunk a tárczarovatban olvasható. Tegnap, pénteken, felház előtt s a karszemélyzet jutalomjátékára került színre „A falu rossza.” A mint már írtuk, ez előadásnak specialitása az, hogy a magán szerepeket a karszemélyzet játszotta, a karban pedig részt vettek az első rendű tagok. Képzelmű sem lehet délcegebb, szebb hangú és szabatosabb kart, mint a tegnapi, a mely e mellett kedvel járta el a darabba szőtt táncokat is, s éppen nem igyekezett a tért elfoglalni a nap hőseitől; meg tudott maradni a háttérben. Első jelenésük volt annak szentelve, hogy a közönség látható kedvteléssel ösmegresse fel viznóba és gyorsba bujtatót kedvenceit, a kiknek jó indiatu vállalkozása elismerést érdemel. — A jutalmazott — közreműködők sem vallottak szegényt; elmondhatni, hogy karszemélyzettel egyetlenegy társulat sem produkálhatnail ügyes előadást és nem egy kisebb város orvendhetne, ha rendszeren ilyen színvonalon álló előadásokat élvezhetne. Legtöbb elismerést aratott, Finom Rózi szerepében a kis Kocsis Etele, kinek kellemes, érces hangja, fesztelen előadása mindenkit meglepett. Ez már kész segédnékesné, — a ki karlenne a karban hevertetni. — Ennek kellene Bosco-büvész, a ki a karból ki varázsolja. — A többi szereplő is dicsegetre méltó: A brányi Mari, mint tüzől pattant Btki Terci. Nemeti József, eredeti maszkiával, mint Gonosz Pista, Szabó József (Göndör Sándor), a ki jó leane a nyáron operettekben gyakorolattai, mert segítségére lehet az ugy is elfoglalt direktornak, Matri József (Feled), Juhai (Lajos), Dorsai Lia (Boriska), Matri B. (Csapo), Sulinka M. Püspökine és Batori R. (paraszt asszonyok), Karacs (makkhetes zsidó), Nagy I. (kántor), Szantóné (Gonosz), Gulyás és Szabó L., cigányok, Csillag Paula (zsidónő), Gyöngyössi (Jóskabérés). A többiek a karban énekeltek. Ez est jövedelméből, 3/4, tiszta bevételből, fejenként 3 ft 10 kr jutott a jutalmazottaknak. Kocsis Etele koszorut, karpereczet, Szantóné bokráját, ruhaszövetet is kaptak ösmereisektől. Novák kereskedő segéd ur gyűjtést eszközölt, Szikszay József ur pedig 10 frttal váltotta meg tamlászekét. Tapsban és kihívásokban sem szenvedtek szükségét. A szintársulat hétfőn reggel utazik Nyiregyháza; a szinpad folyosóján az igazgató uti rendet és utasításokat függesztett ki.

* Az árvíz-károsultakért. A f. hó 20-án tartott hangverseny tiszta jövedelme (644 ft 07 kr) következőleg osztott szét az árvíz-károsultak között: a tiszta lókieknek 244 ft 07 kr, a tiszta-eszliariaknak 200 ft, a nagyfalusiaknak 10 ft, — a többi vízkárosultaknak pedig 100 ft. A polgármesteri hivatal e szerint 544 ft 07 krt a szabolcsi alispánhoz, 100 forintot pedig a belügyminiszterhez küldött el.

* Kinevezés. Krauss Zsigmond, h. állomásozó 39. gyalog-ezred alezredese, táborkari ezredessé előléptette.

* Törvényes hírek. A debr. kir. bünyfenyítő törvényszéknél legközelebb a következő végtárgyalások vannak kitűzve: Május 2-án: Beke Ferenc ellen, hamis eskü miatt. Domokos Márton és társa ellen, lopás vétsége és tulajdon elleni kihágás miatt. Péntek Gábor ellen, lopás miatt. Stiller Izidor ellen, sikkasztás miatt. Május 3-án: Matkó József és társai ellen, idegen ingó dolog szándékos megrongálása miatt. Május 4-én: Király Ilka ellen, csalás s lopás miatt. Orha Teréz ellen, lopás miatt.

* Shakespeare-ecitator. Szakács Antal, az ösmert tragikus színész, ki ujabban Shakespeare műveit szavalja a nagyobb városokban, Debreczenben, szülővárosába érkezett. Ugy értesülünk, hogy a jövő héten nálunk is bemutatja művészetét.

* Halálozás. A debreczeni a takarékpénztárnak halottja van. Egyik legrégebb és legbuzgóbb hivatalnok, a széles körben ismert Alibán Mihály, a takarékpénztár könyvvezetője, elhunyt. A takarékpénztár, melynek helyisége felett gyszaló jelzi a szomorú esetet, a következő gászjelentést adta ki: A debr. takarékpénztár kormányzata és tisztviselői kara fájdalommal értesíti a néhai Alibán Mihályt, az intézet 26 éven át buzgó könyvvezetőjének, f. 1888. évi április hó 27-én reggeli 9 órakor 64 éves korában, rövid szenvedés után történt elhunytát. A boldogultnak hűlt tetemei f. hó 29-én vasárnap d. u. 3 órakor fognak, hatvan-utca 1442. sz. a házától, a reformátusok nagytemplomában tartandó szertartás után, — a czepléd-utcai temetőbe helyeztetni. Mely végtisztességételre a nagyérdemű közönség tisztelettel meghívatik. Debreczen, 1888. ápril 27. Áldás legyen emléken! — A családi gyszajelentés következőleg hangzik: „Mely fájdalommal tudatjuk a feledhetlen szeretett jó férj, testvér és rokonunk Alibán Mihály Debreczen n. takarékpénztári könyvvezetőnek, 1888. évi ápril hó 27-én, d. e. 9 órakor, 5 napu súlyos szenvedés után — életének 65-ik, boldog házasságának 25. évében — szelühüdesben történt gyszas kimutat. A megboldogultnak hűlt tetemei 1888. évi apr. hó 29-én délután 3 órakor fognak, a ref. egyház szertartásán, N-Hatvan-utca 1442. sz. háztól, a nagytemplomban tartandó rövid gyszajma után a Czepléd-utcai sírkertben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességételre a megboldogultnak rokonait, jó barátait s ösmereisét bánatos szízzel meghívjuk. Debreczen, 1888. ápril 27. Neje: özv. Alibán Mihályné, szül. Czeizing Terézia. Testvérei: Alibán Sára, férj Szathmáry Sándorné; Alibán István, neje Varga Mária; többi rokonok nevében is. — Béke lengjen porai felett!”

* A debr. fiatal kereskedők e hó 27-én értekezletet tartottak, s elhatározták, hogy június hó 2-án a Dobos-élet pavilonban a „debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete” könyvtára javára nyári táncmulatságot fognak rendezni. Megválasztottak: elnökül Gyenes Lajos ur, jegyzőül Kalenda János ur, pénztárnoknak pedig Beszler Gyula ur.

* Halálozás. Fazeka Sándor polgár neje, Both Sára asszony, tegnap d. e. 55 éves korában meghalt. Hétfőn d. u. 3 órakor temetik a n. pétéria utca 751 számú háztól s gyszajstenni tisztelet lesz a ref. nagytemplomban is. Béke poraira!

szerecsére semmi komolyabb következménye nincs, mert Vidliczky képviselő már a délután folyamán minden tekintetbe jól érezte magát. — Doda Trajan sajtóere. A hírhedt nyug. tábornok ur esküdtsek elibe került, mert midőn a mult októberben mandátumát beadni vonakodott, egyidejűleg a Resiczan megjelenő Romanischa Revueban levelet intézett választóihoz, mely telve van igaztók kifejezésekkel s emiatt a karánszobai törvényszék megindította ellene a sajtóügyi eljárást. — Elhunyt püspök. Gróf Forgách Agost felszentelt püspök, Esztergommege volt főispánja, 75 éves korában Esztergomban elhunyt. — A német császár alapotának javulása folytonos. — Kedély-állapota napról-napra élénkebb, Viktória királynő örömet fejezte ki e felett. A bronchitis elmúltnak látszik. A császár több ízben elhagyja napközben az ágyát. — Vissza-utastított bűnösök. Kruppott, a hírneves ágyugyárost, nem regen bűnösággal kinalták meg Krupp azonban visszautasította e kintüntetést, következetesen 1866-iki eljárásához, midőn nemesse akarták tenni, de e rangot se fogadta el. — Szerbiában a radikális kormány megbukott. A Gruics-kabinet beadta lemondását, mire az új kormány következőleg alakult meg: Elnök és belügyminiszter: Christics Miklós; külügy: Mijatovic; hadügy: Costa Protics tábornok; igazságügy: Pantelics György; közmunka: Boghicsévics Mihály; vallás és közoktatás valamint ideiglenesen kereskedelem: dr. Wladen Georgievics és pénzügy: Mita Rakics.

Számrejtvény.

— Közi: Ilyaly. — 4. Nemességünk büszke erre. 5. 6. A leányok ellentete. 5. 2. 7. 3. 4. Róma nevelt legjobbakat. 7. 8. 7. Posványokban lehetsz sokat. 5. 11. 12. 13. 8. 7. Folyamok is ebből lesznek. 7. 6. 1. Kis gyermek örül ennek. 7. 2. 10. 8. 9. Franciaánál könnyet onto. 6. 7. 3. 2. 9. Niucs senki hozzá hasonló. 1. — 12. Ha mint színész nem is volt jó, Koltónk nincs hozzá hasonló.

(Megfejtők neveit közöljük s köztük május 15-én érdekes olvasmányt sorolunk ki.)

Utolsó rejtvényünk megfejtését („Tehén”) helyesen beküldötték: B. M. (Budapest) Ujagh Zoltán (nyertes), Kádás Imre (Arad), K. Hajdu Lajos (Kisújszállás), Margit, N. N., — Feketéné, Kálmánchey Kálmán, Fehér Ottli, Weiss Ignác, báró Difturtné, (Pozsony), Várkonyiné (T-E szlár), Bodó Er. síke, Vágó Ilka, Molnár Mariska, Pecze Erzsike s Flezsár Viktória.

Debr. Színház.

Holnap, csütökön, 1888 april 29-én, bucsu-előadásul, tizenhetedszer: Nebántsvirág.

Franczia operette. Felelős szerkesztő Gáspár Imre. Kiadó Kutas Imre.

Schwarze Seidenstoffe von 80 kr. bis fl. 11.40 per Meter [ca. 150 Qual] werden roben- und fuchweisse jollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg [f. f. Hoffm.] Zürich. Muster umgehend. Briefe 10 fr. Porto.

Mindennemti száj- és fogbajokat kezel, valamint odvas fogakat és fogtöveket (tájdalom nélkül érzéketlenítés által) távolít el, fogakat töm és műfog betéteket eszközöl.

Dr. TIHANYI SAMUEL rendelő óráiban (reg. 8—9-ig, d. u. 2—4 ig)

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER legújabb ágyúval SAVANYU-ÍJT legjobb asztali- és üdítő ital, kitünő hatásának bizonyult köhögéssnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurtnál. Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

zen az árvizes vidékeken saját nemzeti ügyét segítette. Ma, a midőn veres verejtekkel várakozunk, Tennék csak nemzeti hősi csaták nemzeti ügy, a kell emelnie! Akkor mutatná meg mennyire nem idegen katona!

zes vidékekkel szemben a korábbi idegenebb volt, mint a kö-

rt, sehogy sem akart beszélni

nikor már nagyon, de nagyon

mar az öreg ágyu! kiált rá

a ki azt hiszi, hogy ilyen

zel elútni a legkomolyabb

mai talált hamarjában saját-

mai vezéret, hanem azt vágta

em ágyu — és nem is

verebekre.

Grassy Gyula, a ki valamikor ezt

lotta, mit gondolhatott magá-

mit:

kor te voltál ellenék és tá-

reg eközösítéseert és én mi-

mettettem azt is. Ágyu

ad — verébre lőttem!

gok tolvajszarkája nevez az

zeneket — verébre!

mar nem is közös, de ki

hadserég a miénk!

ma egy már miniszterre lett

gy meg miniszterre nem lett

avaslat elfogadása után az egy

mas nevet kapnak.

önkéntelenek —

vetkezteben. Ez lesz a

pedig enekjelje el a több-

szavazása után, de azonnal.

Gili Balázs.

az egyházkerületi közgyűlés

nacsasztalán.)

hó 30-án kezdődő egyház-

lós tárgysorozatában, főisko-

zó egyéb fontos tárgyak kö-

zében van napirendre tűzve,

megoldása, igénytelen ne-

gajelöteknél hatást fogja

mai ifjuságunk testi és szel-

lemi szívsége folytán a „Debr.

szóban közöljük. Szerk.

